

Samövningen "Cooperative Jaguar 95"

I början av oktober genomfördes PFF-övningen "Cooperative Jaguar 95" i Danmark. I övningen, som omfattade tre separata övningar för samtliga försvarsgrenar, var Sverige representerat i marin- och flygövningarna. Det var första gången som en flygövning genomfördes inom PFF med deltagande av flyg från partnernationer tillsammans med flyg ur NATO-länder. Flygvapnet deltog i övningen med en TP 84 Hercules och en HKP 10 Super Puma samt ett antal observatörer.

Av överste Jan Jonsson, Flygvapnets Taktiska Centrum

Premiär för flyg i int

Fakta om PFF

Partnerskap för fred, PFF, är ett militärt projekt som lanserades av NATO i januari 1994. Samtliga länder i Europeiska Säkerhetskonferensen, ESK (nuvarande OSSE), erbjöds samarbetsavtal. Sverige undertecknade avtalet med NATO om PFF den 9 maj 1994. För att Sverige skulle kunna delta i PFF-samarbetet erfordrades dock en lagändring. Den antogs av riksdagen i juni 1994. Idag är 26 länder anslutna till PFF-avtalet med NATO (Albanien, Armenien, Azerbaidjan, Bulgarien, Estland, Finland, Georgien, Kazakstan, Kyrgistan, Lettland, Litauen, Malta, Moldavien, Polen, Rumänien, Ryssland, Slovakien, Sverige, Tjeckien, Turkmenistan, Ungern, Ukraina, Uzbekistan, Vitryssland, Österrike). Inom ramen för PFF genomförs varje år ett stort antal övningar till vilka partnernationerna inbjuds. Övningarna genomförs dels i NATO-länder men även i partnerländer. Härutöver genomförs utbildning för NATO- och partnernationer i stor omfattning. Sverige bidrog under 1995 med sju olika kurser. Huvudsyftet med PFF är att öka partnernationernas förmåga att genomföra gemensamma fredsbevarande övningar/operationer med NATO.

Foto: Peter Larsson

Fr v: Överste Jan Jonsson (chef för svenska kontingenten) i samtal med danske ÖB general J. Lyng och (bl a) chefen för COM-BALTAP vice-amiral K. Borck.

Generalmajor Lars G. Persson (från högkvarlets operationsledning) tog sig tid att prata med en av besättningarna till vår i övningen deltagande TP 84:a.

Foto: Wyn Enqvist

ernationell fredsövning

Vår svenska TP 84 Hercules flankerad av två
danska F-16 Fighting Falcon.
Foto:
K. D. Andersen, RDAF

Samövningen "COOPERATIVE JAGUAR 95" (Danmark värdnation) tillkom på förslag från Danmarks försvarsminister hösten

1994. Planeringsprocessen inleddes under våren 1995 och slutfördes på drygt fyra månader. Detta var en prestation i sig, då en övning av denna

omfattning normalt inom NATO tar 18 månader att planera. Under denna tid deltog vi i fem planeringsmöten i Danmark med en till sex deltagare. ▶

Foto: Peter Larsson

Polsk MiG-23 Flogger deltog i övningen. Flygplanets fenspets specialgranskas på sid 9.

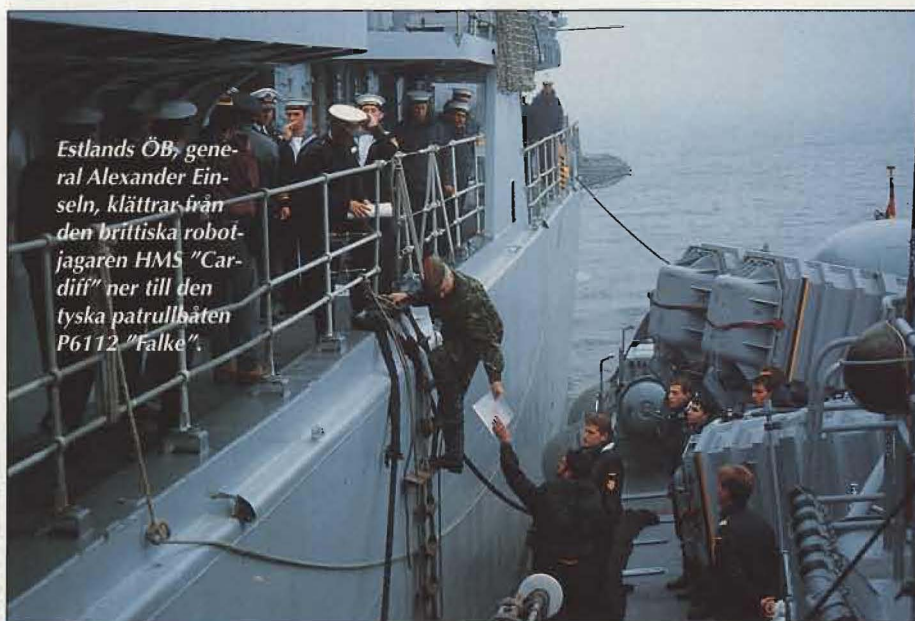
Tyska Luftwaffe deltog med en av sina från DDR övertagna MiG-29 Fulcrum. Väckte de flesta piloters stora intresse.

Då det dessutom var första gången som partnationsers flyg skulle delta i en övning med NATO-flyg kom flygsäkerhetsaspekter att dominea processen. Uppgiften att planera och genomföra övningen för flygvapnets räkning gavs till Flygvapnets Taktiska Centrum, FTC. Inledningsvis planerades för svenskt deltagande med två JA 37 Jaktviggen, en TP 84 Hercules och en HKP 10 Super Puma för att täcka alla delar av flygövningen. Regeringen beslöt senare om deltagande med bara en TP 84 och en HKP 10. Deltagandet i jaktdelen kom därför att genomföras med observatörer.

Trots denna begränsning har vi erhållit värdefulla erfarenheter från alla delar av "COOPERATIVE JAGUAR AIR 95". Övningen har genomförts med ett fredsbevarande scenario som bakgrund. Övningsområdet var norra Jylland. Samtliga flygförband var baserade på den danska flygstationen Karup.

Jaktflyg

I jaktdelen deltog fyra MiG-23 Flogger från Polen, två MiG-29 Fulcrum från Tyskland, tre Tornado F3 från Storbri-

Estlands ÖB, general Alexander Einseln, klättrar från den brittiska robotjagaren HMS "Cardiff" ner till den tyska patrullbåten P6112 "Falke".

Detta är den polska MiG-23:ans fenspets. Överst ("spetssharpnen"): En antenn för närnavigeringssystem, RSBN; (liknas vid TACAN/ILS dvs Tactical Air Navigation/Instrument Landing System). – Konen nedanför: Antenn för transpondersystem. – Vita fläck- en därbakom: Radar- varningssystem. – Knoppen längst ned: Navigeringsljus.

tannien, två F-15E Strike Eagle från USA/Lakenheath samt två F-16 Fighting Falcon från Danmark. Flygmålen utgjordes av danska F-16 och T-17 (SAAB Supporter). Övningen omfattade för jaktdelen upprätthållande av en "No Fly Zone", NFZ, samt skydd av en "Safe Area", SA. Detta genomfördes genom att jaktflyg leddes in mot mål inom NFZ för att identifiera och eventuellt skugga målflygplanen. Avvisning eller vapeninsats har inte övats. Skydd av SA har genomförts som "Force Demonstration", dvs över-

flygning av den fredade zonen ledd av en "Forward Air Controller" på marken. Anfall mot markmål har inte övats. Övningen har av flygsäkerhetsskäl genomförts helt VMCVFR, dvs endast i bra väder med visuella referenser.

Då vädret under övningen periodvis var ganska dåligt kom endast 50 procent av planerade jaktföretag att genomföras. Trots detta har övningsändamålen väl uppfyllts, då flygföretagen främst har tjänat som en kvittens på att det omfattande förberedelsear-

betet under övningsplanläggningen och briefingar före flygning har lyckats förklara procedurer och terminologi på ett tillfredsställande

sätt. Inte oväntat visade sig just språksvårigheterna vara det största problemet. Vi hade svenska observatörer på den multinationella jaktdivisionen, på CRP Skagen varifrån stridledning utfördes, samt på Tranum hos den danska Forward Air Controller som ledde in flygföretagen över den fredade zonen. Vi har genom detta vunnit värdefulla erfarenheter av hur NATO genomför denna typ av uppdrag samt vilka rutiner som härvid tillämpas.

Transportflyg

I transportflygdelen deltog en C-160 Transall från Tyskland, en C-130 Hercules från Danmark och vår svenska TP 84 ur F 7. Övningen omfattade fällning av förnödenheter, "Air Drop", ►

Samövning med fr v: Litauisk minsvepare i Condor-klass, tysk robotbåt "Seeadler", svenska robotbåten HMS "Luleå". Bilden tagen från danska minfartyget HDMS "MØEN".

Foto: Wyn Enqvist

avlastning av förnödenheter efter landning genom snabburlastning, "Combat Offload", och evakuering av sårade, "Medevac". Det tidvis dåliga vädret medförde att cirka 60 procent av planerade flygföretag kunde genomföras och att endast "Air Drop" genomfördes av vår TP 84:a. Fällning genomfördes av den nyutvecklade "Jägarpack 95" med gott resultat. Det är imponerande att se en glasfibercontainer på 700 kg komma neddalande under tre fallskärmar och landa inom målrutan på 150 x 150 meter.

Den gedigna erfarenhet som våra två Hercules-besättningar ur F 7 (inklusive stödet av två man ur FJS, arméns Fallskärmsjägarskola, för hantering av fallskärmsmaterielen) besitter, ledde till att samtliga företag kunde genomföras utan problem. Vår varnings- och motmedelsutrustade Hercules (med markeringar från 136 företag till Sarajevo) rönt en hel del uppmärksamhet under övningen. – Ett

särskilt reportage gjordes i övningens egen tidning "Baltap Field News". Många besökare kom dessutom under den särskilda besöksdagen för att se just vår TP 84:a.

Helikoptrar

I helikopterdelens deltog två UH-1D (Bell 204) från Tyskland, en S-61 Sea King från Danmark och vår svenska HKP 10 ur F 21. I marinövningen deltog dessutom en svensk HKP 4 ur 12. helikopterdivisionen och en dansk LYNX med basering i land samt ytterligare ombordbaserade helikoptrar på de större fartygen. Övningen omfattade flygräddning, "Search And Rescue", evakuering av sårade "Medevac" och VIP-transporter. Vädret gjorde att ungefär 70 procent av planerade flygföretag kunde genomföras.

Våra två besättningar ur F 21 och

F 15 fick tillfälle att genomföra Search And Rescue och VIP-transporter. Uppdragen genomfördes med goda resultat och endast mindre problem på kommunikationssidan upplevdes. Detta störde emellertid inte genomförandet. Många deltagare imponerades av de visningar som genomfördes av HKP 10:an. Vår höga klass på vår utrustning väckte beundran.

Intryck

Trots tidvis besvärligt väder har COOPERATIVE JAGUAR AIR 95 genomförts med hög flygsäkerhet och goda resultat. Övningen har bevisat att partnernationer kan uppträda tillsammans med NATO i gemensamma flygövningar och att de förberedelser som genomfördes i övningsplaneringen var tillfyllest. Vi har gjort värdefulla erfarenheter under övningen, inte enbart

Foto: Peter Larsson

Internationell mediebevakning – intervju med SACEUR:s general G. Joulwan.

T h: Våra två Hercules-besättningar (ur F 7) blev svensk-historiska i PFF-sammanhang.

Foto: Peter Larsson

Foto: Peter Larsson

genom våra flygföretag, utan i ännu högre grad genom de tillfällen till informationsutbyte som erbjöds.

Utöver formella briefingar av varje deltagande nation har en mängd informella möten genomförts. Ingående diskussioner om uppgifter, utbildning och utrustning har följts av demonstrationer i cockpit och slutligen flygning med varandra. Detta har varit ytterst givande för våra besättningar och observatörer. Övningens omfattande sociala program har ytterligare förstärkt denna process och aktivt bidragit till det yttersta målet ömsesidig förståelse och vänskap. Många kontakter har knutits som kommer att leva under lång tid framöver. Härigenom har COOPERATIVE JAGUAR AIR 95 verksamt bidragit till att skapa ett Partnerskap För Fred.

Kanske står Sverige som värd för en PFF-övning 1997? ■

Ovan: Interiör från danska träningscentret för operationsledning.

T h: Brittisk Lynx-helikopter tränar bordningsmanöver med HMS "Cardiff".

Foto: Peter Larsson

I PFF-övningen deltog också två HKP 10-besättningar, ur F 15 och F 21.